

Absurt att lägga skulden för nedskärningar på RSMH

I förra numret av SocialPolitik menade Torsten Kindström att RSMH har förändrats. Men organisationen står lika stadigt som tidigare för kamratstöd och intressepolitik svarar ordföranden.

Text: Jimmie Trevett | [Prenumerera](#) | Debatt i SocialPolitik nr 2 2015

Det är viktigt att brukarorganisationerna kräver en bättre psykiatrisk vård. Det är också viktigt att inte enbart Hjärnkoll jobbar med att förändra attityderna till personer med psykisk ohälsa. Alla brukarorganisationer behöver dra sitt strå till stacken. Annars händer ingenting och bemötandet kan till och med försämrats. Om detta är vi överens med Torsten Kindström. Men det är också allt.

Det är absurt att lägga skulden för att det sker nedskärningar inom psykiatrin på Hjärnkoll eller på Riksförbundet för Social och Mental Hälsa, RSMH. Vi är snarare många förbund som kämpar tillsammans för att satsningar ska göras på området. Det är en av RSMH:s absolut viktigaste frågor.

I debattinlägget påstår Torsten Kindström att RSMH skulle ha gått "från att bevaka medlemmarnas intressen till att bli ett serviceorgan för stat, kommuner och landsting". Som belegg för detta hänvisar han till en "rapport från Ersta Sköndals högskola". Denna kan inte vara något annat än studien Idealitet i Omvandling, som RSMH mycket väl känner till. Dessvärre har han feltolkat resultaten totalt och dragit slutsatser som är raka motsatsen till det som redovisas i studien. Forskarna kommer tvärtom fram till att RSMH INTE har påverkats av den pågående trenden utomlands där ideella organisationer allt oftare blir serviceorgan för offentlig verksamhet. Snarare betonas att RSMH är ganska oberört av den

utvecklingen och står stadigt fast vid sina två grundpelare – kamratstöd och intressepolitik. Endast en handfull av de 126 lokalföreningarna som är med i studien bedöms som serviceorganisationer, det vill säga bedriver till exempel strukturerad sysselsättning med kommunala eller andra offentliga medel. Resten fokuserar främst på kamratstöd, vilket inte går att se som en service. För att citera forskarna: "Kamratstöd kan knappast "arrangeras" av det offentliga, utan bygger på att människor med liknande intressen och livserfarenheter väljer att göra saker tillsammans."

Fokus för studien var just RSMH:s lokalföreningar. Att forskarna inte tar upp så mycket av RSMH:s påverkansarbete beror på att det sköts främst från förbundet på nationell nivå, distrikten samt det som forskarna benämner som "storföreningar". Här besvarar vi remisser, skriver debattartiklar, är aktiva i sociala medier, jobbar med utbildning och medverkar som brukarrepresentanter i olika myndigheter och organ. Vi har verkligen inte tystnat!

RSMH är generellt emot en utveckling där ideella organisationer blir utförare av tjänster som offentlig sektor bör ansvara för. Ett bevis på detta är att vi sagt nej till att underteckna den så kallade överenskommelsen mellan regeringen, Sverige Kommuner och Landsting och idéburna organisationer inom det sociala området – just på grund av att vi ansåg att diskussionerna gick åt det hållet där.

Att påstå att RSMH skulle ha övergått till att bli ett serviceorgan är helt fel.

Jimmie Trevett

jimmie.trevett[at]rsmh.se

Torsten Kindström svarar:

Förklaringen till nedskärningarna ligger inte hos intresseorganisationerna. Det har jag inte heller har hävdat. Däremot har nedskärningarna kunnat pågå i decennier utan att särskilt mycket protester hörts – till skillnad från

nedskärningar inom somatisk vård som mött starka protester från patientorganisationer. RSMH och NSPH har (för)lagt sin energi på ständiga kontakter med centrala statliga myndigheter och regering.

När det gäller forskningsrapporten kommer här ett citat från utredarna själva – Urban Bäckström och Mikael Karlsson:

”Resultaten visade på att det alltigenom dominerande perspektivet på ”non-profit organizations” var som serviceproducenter i samarbete (konsensus) med det formella vård- och stödsystemet. Ett mindre antal studier uppmärksammade organisationernas roll som ”röst” eller intressepolitisk aktör, och endast några få exempel fanns på aktörer med ett tydligt konfliktperspektiv gentemot vårdssystemet. Våra slutsatser var att resultaten låg i linje med en internationellt välbeskriven rörelse av hybridisering där civilsamhällets organisationer i allt högre grad kompletterar eller till och med lämnar funktionen som intressepolitisk påtryckare till förmån för att bedriva verksamhet och erbjuda olika former av service till målgruppen.”

Citatet bekräftar min tes: organisationerna har ”hybridiserats”. Det är trist att ingen diskussion förs om utvecklingen av psykiatrins patientorganisationer – och att den som försöker avfärdas.